

МОЈ СВЕТ ИМА ВИШЕ АДРЕСА

- Интерактивна радионица о интеркултуралности у допунској настави српског језика
- Циљ радионице:
- Оснажити наставнике да национални идентитет ученика не посматрају као затворен и непроменљив систем, већ као један од слојева сложеног идентитета детета које живи између више језика, култура и средина.
- Очекивани исходи:
- На крају радионице учесници ће моћи да:
- разликују монокултурални, мултикултурални и интеркултурални приступ;
- препознају различите културне припадности ученика;
- избегну свођење културе на храну, заставе, ношњу и празнике;
- осмисле активност у којој ученици пореде, повезују и тумаче културе;
- користе српски језик као простор у којем ученик може да изрази свој сложени идентитет.

ВЕЖБА ВИЗУАЛИЗАЦИЈЕ ОДАКЛЕ СИ (ЗАИСТА)?

ЗАКЉУЧАК:

- Пре него што дете учимо чему би требало да припада, потребно је да разумемо како оно већ доживљава своју припадност.

Појмовно разјашњење: монокултура, мултикултура и интеркултура

- **Монокултурални приступ:**
- Једна култура представља норму којој остали треба да се прилагоде.
- У допунској школи то може изгледати овако:
- **„Овде учимо како се говори, понаша и слави у Србији. Оно што деца живе у другим земљама није важно за овај час.“**
- Неговање националне културе није само по себи монокултурално.
- Монокултурални је захтев да се други делови идентитета ученика занемаре, потисну или представе као мање вредни.

МУЛТИКУЛТУРА

- **Мултикултурални приступ**
- Више култура постоји једна поред друге, али међу њима не мора постојати стварни контакт.
- Примери су:
 - изложба застава;
 - представљање националних јела;
 - дан народних ношњи;
 - представљање празника различитих народа.
- Такве активности могу бити корисне, али често остају на нивоу културне разгледнице.
- Метафора: више кућа у истој улици.

ИНТЕРКУЛТУРА

- **Интеркултурални приступ**
- Културе улазе у однос.
- Људи разговарају, пореде значења, постављају питања и заједно стварају нешто ново.
- Метафора: мостови између кућа и заједнички простор који настаје сусретом.
- Интеркултурални приступ не пита само:
- „Које културе постоје?“ већ:
- „Шта се дешава када се различита културна искуства сретну?“

БРЗА АКТИВНОСТ ГДЕ ПРИПАДА ПРИСТУП?

- 1. Наставник не дозвољава ученицима да на часу користе речи из језика земље у којој живе.
- 2. Свако дете доноси јело карактеристично за земљу порекла своје породице.
- 3. Ученици разговарају о томе када се госту нуди храна, да ли је пристojно одбити и како се одбијање тумачи у различитим срединама.
- 4. На зиду учионице налазе се заставе различитих земаља.
- 5. Ученици пореде пословице из два језика и истражују да ли оне преносе исте вредности.
- 6. Наставник исправља дете које каже да се више осећа као припадник земље у којој је рођено.

Мапа мојих припадности

- Који део свог идентитета сам наследио или наследила?
- Који део сам изабрао, изабрала или стекао током живота?

ВЕЖБА: КУЛТУРНИ МОСТ

- Не треба културе представљати као затворене и хомогене целине.
- Избегавати уопштавања као што су:
- Срби су гостопримљиви;
- Немци су тачни;
- Италијани су темпераментни;
- Французи цене храну.
- Уместо тога користити формулације:
- у неким породицама;
- у одређеним срединама;
- поједини људи;
- у искуству овог детета;
- често, али не увек.

Од идеје до часа

- Шта је тема?
- Тема је конкретна животна или културна појава коју ће ученици истраживати.
- Она треба да буде блиска њиховом искуству и да постоји у обе културне средине.
- На пример:
 - поздрављање;
 - рођендан;
 - породични оброк;
 - одлазак у госте;
 - школа и школска правила;
 - однос према старијима;
 - празници;успаванке;
 - бајке и јунаци;
 - извињавање;
 - гостопримство;
 - тачност;
 - породична имена и надимци;
 - хумор;
 - речи које се тешко преводе.

Шта су вођени захтеви наставника?

- Наставник води ученика да:
 1. прикупи податке из обе средине,
 2. упореди значења, а не само обичаје,
 3. избегне уопштавање,
 4. препозна сличности и разлике,
 5. објасни како он лично повезује обе културе,
 6. опише сопствено искуство,
 7. нешто створи на српском језику.

Формулишите вођена питања за ученике

- Како то изгледа у твојој породици?
- Како то раде твоји другови?
- Од кога си то научио или научила?
- Шта је слично?
- Шта је различито?
- Да ли сви људи у истој земљи поступају једнако?
- Шта ти се допада у једном, а шта у другом начину?
- Како ти повезујеш оба искуства?

Одредите ученички производ

- Ученик може да направи:
- кратак текст;
- стрип;
- дијалог;
- двојезичну позивницу;
- интервју;
- аудио-снимак;
- плакат;
- речник;
- породичну мапу;
- нови заједнички ритуал.

Одредите језички циљ

- Наставник унапред одређује шта ученик вежба на српском:
- поређење: **слично, различито, док, за разлику од;**
- изношење мишљења: **мислим, чини ми се, више ми одговара;**
- описивање навика: **обично, понекад, у мојој породици;**
- објашњавање: **зато што, то значи, разлог је;**
- условне конструкције: **када бих, ако бих;**
- обраћање, честитање, позивање или извињавање.

Формула

- Изабери појаву постави питања омогући поређење
 тражи ново решење.
- Дете са две или више култура нема половину једног и половину другог идентитета. Оно има проширен свет.

Лични и национални идентитет / кључна порука

- Монокултурални приступ пита:
Колико је дете сачувало од српског идентитета?
- Мултикултурални приступ пита:
Које су културе присутне у животу детета?
- Интеркултурални приступ пита:
Како дете повезује, тумачи и живи своје различите припадности?
- Интеркултурални приступ не слаби национални идентитет. Он га ослобађа потребе да се доказује одбацивањем других припадности.